

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 4. maaliskuuta 2022
(OR. fr)

6877/22

JAI 291
FREMP 52

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Asia: Neuvoston päätelmät rasismien ja antisemitismien torjunnasta

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä edellä mainittua asiaa koskevien päätelmien teksti sellaisena kuin neuvosto (oikeus- ja sisäasiat) sen hyväksyi 4. maaliskuuta 2022.

NEUVOSTON PÄÄTELMÄT rasismin ja antisemitismin torjunnasta

Euroopan unionin neuvosto

- a. **OTTAA HUOMIOON** Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen johdanto-osan sekä 2 artiklan, 3 artiklan 3 kohdan ja 6 artiklan;
- b. **OTTAA HUOMIOON** Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 10 ja 19 artiklan;
- c. **OTTAA HUOMIOON** Euroopan unionin perusoikeuskirjan ja erityisesti sen 1, 2, 3, 5, 6, 7, 10, 20, 21, 22, 51 ja 52 artiklan;
- d. **OTTAA HUOMIOON** 29. kesäkuuta 2000 annetun direktiivin 2000/43/EY rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta;
- e. **OTTAA HUOMIOON** rasismin ja muukalaisvihan tiettyjen muotojen ja ilmaisujen torjumisesta rikosoikeudellisin keinoin 28. marraskuuta 2008 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2008/913/YOS;
- f. **OTTAA HUOMIOON** rikoksen uhrien oikeuksia, tukea ja suojelua koskevista vähimmäisvaatimuksista annetun direktiivin 2012/29/EU, jossa nimenomaisesti mainitaan viharikosten uhrit;
- g. **OTTAA HUOMIOON** viharikosten torjumisesta Euroopan unionissa 6. joulukuuta 2013 annetut neuvoston päätelmät;
- h. **OTTAA HUOMIOON** antisemitismin torjunnasta ja yhteisen turvallisuustoimintamallin kehittamisestä Euroopan juutalaisyhteisöjen ja -instituutioiden suojelemisen parantamiseksi 6. joulukuuta 2018 annetun neuvoston julkilausuman sekä antisemitismin torjunnan valtavirtaistamisesta kaikilla politiikan aloilla 2. joulukuuta 2020 annetun neuvoston julkilausuman;
- i. **OTTAA HUOMIOON** komission 18. syyskuuta 2020 esittelemän EU:n rasismintorjunnan toimintasuunnitelman 2020–2025;

- j. **OTTAA HUOMIOON** komission 5. lokakuuta 2021 esittelemän EU:n strategian antisemitismin torjumiseksi ja juutalaisen elämäntavan vaalimiseksi;
- k. **OTTAA HUOMIOON** 21. ja 22. lokakuuta 2021 annetut Eurooppa-neuvoston päätelmät, joiden mukaan se on tyytyväinen EU:n strategiaan antisemitismin torjumiseksi ja juutalaisen elämäntavan vaalimiseksi ja toteaa, että Malmössä 13. lokakuuta 2021 järjestetty kansainvälinen foorumi holokaustin muiston vaalimisesta ja antisemitismin torjumisesta on muistutus siitä, että meidän on tehtävä kaikkemme antisemitismin, rasismin ja muukalaisvihan kaikkien muotojen torjumiseksi;
- l. **OTTAA HUOMIOON** 9. joulukuuta 2021 esitellyn komission tiedonannon "Osallistavampi ja suojelevampi Eurooppa: EU-rikosten luettelon laajentaminen kattamaan vihapuheen ja viharikokset";
- m. **PALAUTTAA JUHLALLISESTI MIELEEN**, että Euroopan unioni on oikeusunioni, joka perustuu yhteisiin arvoihin, joihin kuuluvat ihmisarvon kunnioittaminen, vapaus, tasa-arvo, demokratia ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen, mukaan lukien vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden oikeudet; Jäsenvaltiot ovat sitoutuneet takaamaan Euroopan unionin perusoikeuskirjassa sekä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamista koskevassa yleissopimuksessa vahvistetut oikeudet ja vapaudet kaikille ihmisille lainkäyttöalueillaan ja varmistamaan, että ihmisoikeudet ja perusvapaudet ovat yleismaailmallisia, jakamattomia, toisistaan riippuvaisia ja toisiinsa liittyviä;
- n. **KATSOO**, että Euroopan unioni edistää yhteiskuntaa, jossa vallitsevat moniarvoisuus, syrjimättömyys, suvaitsevaisuus, oikeudenmukaisuus, solidaarisuus ja tasa-arvo; näin ollen määrittäessään ja toteuttaessaan politiikkojaan ja toimiaan unioni pyrkii torjumaan kaikkea syrjintää, joka perustuu johonkin perusoikeuskirjan 21 artiklassa määritellyyn seikkaan;
- o. **KATSOO**, että Euroopan unionin perusoikeuskirja, joka sitoo unionin toimielimiä ja jäsenvaltioita niiden pannesaa täytäntöön unionin oikeutta, suojelee muun muassa tasa-arvoa, oikeutta ihmisarvoon, oikeutta elämään, oikeutta yksityis- ja perhe-elämän kunnioittamiseen, ajatuksen, omantunnon ja uskonnon vapautta sekä sananvapautta;
- p. **KATSOO**, että Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklassa vahvistetut arvot muodostavat Euroopan unionin identiteetin, Euroopan unionin neuvostolla on niihin vahva intressi ja näiden arvojen täysimääräinen kunnioittaminen ja takaaminen on Euroopan unionin toimielinten ja elinten sekä jäsenvaltioiden vastuulla;

- q. **PITÄÄ VALITETTAVANA** rasististen ja antisemitististen tapausten hälyttävää lisääntymistä Euroopan unionin jäsenvaltioissa, sekä rasististen ja antisemitististen viharikosten ja vihapuheen, holokaustin kieltämisen tai vääristelyn sekä salaliittoteorioiden leviämistä niin verkossa kuin sen ulkopuolella, erityisesti covid-19-pandemian yhteydessä;
- r. **PITÄÄ VALITETTAVANA**, että rasismi ja antisemitismi voivat johtaa ja ovat johtaneet väkivaltaiseen ääriliikehdintään ja terrorismiin;
- s. **OTTAÄ HUOMIOON** Euroopan neuvoston Euroopan rasismien ja suvaitsemattomuuden vastaisen komission (ECRI) tekemän työn, erityisesti 4. lokakuuta 1996 hyväksytyn yleisen politiikkasuosituksen nro 1 rasismien, muukalaisvihan, antisemitismien ja suvaitsemattomuuden torjumisesta sekä yleisen politiikkasuosituksen nro 9 antisemitismien estämisestä ja torjunnasta, joka hyväksyttiin 25. kesäkuuta 2004 ja jota tarkistettiin 1. heinäkuuta 2021;
- t. **OTTAÄ HUOMIOON** 13. heinäkuuta 2021 annetun YK:n päätöslauselman afrikkalaisten ja afrikkalaista syntyperää olevien henkilöiden ihmisoikeuksien ja perusvapauksien edistämisestä ja suojelusta lainvalvontaviranomaisten liialliselta voimankäytöltä ja muilta ihmisoikeusrikkomuksilta perustavanlaatuisen muutoksen avulla rodullisen oikeudenmukaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi ja 20. tammikuuta 2022 annetun YK:n päätöslauselman holokaustin kieltämisestä;
- u. **TOTEAA**, että vaikka internet ja sosiaalinen media tarjoavat uusia alustoja sananvapaudelle, niitä voidaan myös käyttää rasistisen ja antisemitistisen sisällön levittämiseen, mikä antaa mahdollisuuden yksilöihin ja ryhmiin kohdistuvan vainon uusille muodoille ja yllyttämiselle fyysiseen ja psykologiseen väkivaltaan samalla, kun niihin syyllistyneet voivat säilyttää anonymiteettinsä eivätkä näin ollen pelkää rangaistusta;
- v. **SUHTAUTUU MYÖNTEISESTI** EU:n rasismintorjunnan toimintasuunnitelmassa esitettyihin Euroopan komission aloitteisiin, erityisesti EU:n rasismintorjunnan toimintasuunnitelman 2020–2025 täytäntöönpanoa varten perustettavaan alaryhmään, joka kokoaa yhteen jäsenvaltioiden edustajat, ja EU:n pysyvään foorumiin antirasismiin keskittyville kansalaisjärjestöille;
- w. **SUHTAUTUU MYÖNTEISESTI** antisemitismien torjumista ja juutalaisen elämäntavan vaalimista koskevassa EU:n strategiassa esitettyihin Euroopan komission aloitteisiin, erityisesti sellaisten pysyvien rakenteiden luomiseen, jotka kokoavat yhteen jäsenvaltiot, juutalaisyhteisöjen edustajat ja asiaankuuluvat kiinnostuneet osapuolet työryhmään, joka käsittelee antisemitismien torjumista ja juutalaisen elämäntavan vaalimista koskevan strategian täytäntöönpanoa, ja vuotuisen antisemitismia koskevan kansalaisfoorumin järjestämiseen;
- x. **SUHTAUTUU MYÖNTEISESTI** Euroopan unionin perusoikeusviraston työhön, jolla kerätään tietoja rasismista ja antisemitismista, ja erityisesti sen vuotuisiin katsauksiin, joissa käsitellään EU:ssa rekisteröityjä antisemitistisiä tapauksia, ja sen 28. marraskuuta 2018 julkaistuun raporttiin "Tummaihoisena EU:ssa";

- y. **OTTA HUOMIOON**, että vaikka rasismilla ja antisemitismillä on kiistattomasti omat erityispiirteensä, ne ovat ilmiöitä, jotka kieltävät yksilöiden välisen tasa-arvon; ne ovat yhtä suuria uhkia yhteiskunnissamme ja niihin molempiin on vastattava päättäväsillä politiikkatoimilla, joissa olisi otettava huomioon niiden erityispiirteet ja yhtäläisyydet;
- z. **PYRKII** varmistamaan neuvoston asianmukaiset ja säännölliset jatkotoimet, ottaen huomioon komission seurantakertomukset ja jäsenvaltioiden panokset EU:n rasismintorjunnan toimintasuunnitelman ja antisemitismin torjumista ja juutalaisen elämäntavan vaalimista koskevan EU:n strategian mukaisesti.

Euroopan unionin neuvosto, joka ottaa huomioon toissijaisuusperiaatteen, kehottaa jäsenvaltioita:

1. **KEHITTÄMÄÄN** kansallisia toimintasuunnitelmia ja/tai strategioita ja pyrkimään tähän vuoden 2022 loppuun mennessä Euroopan komission 18. syyskuuta 2020 hyväksymän EU:n rasismintorjunnan toimintasuunnitelman sekä Euroopan komission 5. lokakuuta 2021 hyväksymän antisemitismin torjumista ja juutalaisen elämäntavan vaalimista koskevan EU:n strategian mukaisesti;
2. **VAHVISTAMAAN** holokaustin muistoa kunnioittavan kansainvälisen liiton hyväksymät, oikeudellisesti sitomattomat antisemitismiä sekä holokaustin kieltämistä ja vääristämistä koskevat alustavat määritelmät **JA KÄYTTÄMÄÄN** niitä hyödyllisinä ohjeina koulutustarkoituksissa, myös lainvalvonta- ja oikeusviranomaisia varten;
3. **LISÄÄMÄÄN TIETOISUUTTA** oman väestönsä parissa rasismien ja antisemitismin kaikkien muotojen torjumisesta noudattamalla velvollisuutta muistaa rasistisen ja antisemitismin väkivallan ja viharikosten uhreja, myös opettamalla rasismien ja orjuuden historiallisista ja nykyisistä ilmenemismuodoista, sekä opetuksella holokaustista ja siitä, miten antisemitismi johti holokaustiin;

tässä yhteydessä viettämään asiaankuuluvia rasismia ja antisemitismiä koskevia teemapäiviä, kuten kansainvälinen holokaustin muistopäivä, romanien joukkotuhon eurooppalainen muistopäivä, kansainvälinen rotusyrjinnän vastainen päivä ja kansainvälinen päivä orjuuden poistamiseksi, edistämään muistopaikkoja ja kannustamaan aloitteita, joilla muistetaan rasististen ja antisemitististen tekojen uhreja;
4. **EDISTÄMÄÄN**, myös taloudellisesti opetusta, tutkimusta ja tietämystä, joka käsittelee juutalaista elämäntapaa, antisemitismiä ja holokaustia sekä rasismia ja orjuutta;
5. **HARKITSEMAAN**, että vihapuhetta ja viharikoksia käsittelevissä komission korkean tason ryhmissä ja syrjimättömyyttä, yhdenvertaisuutta ja moninaisuutta käsittelevässä korkean tason ryhmässä, sekä yhteistyössä perusoikeusviraston kanssa **KEHITETÄÄN** yhteinen metodologia, jolla kvantifioidaan ja luokitellaan rasismiin ja antisemitismiin liittyviä tapauksia ja vertaillaan niitä sekä ajallisesti että jäsenvaltioiden välillä;

6. **VARMISTAMAAN**, että rasismien ja antisemitismien torjunnan kansalliset koordinaattorit ja koordinoitijärjestelmät, julkiset elimet ja instituutiot, tasa-arvoelimet sekä asiaankuuluvat sidosryhmät, kuten työmarkkinaosapuolet, kansalaisjärjestöt ja asiaankuuluvat ryhmät, tekevät tiivistä yhteistyötä ennaltaehkäisevien toimenpiteiden kehittämisessä ja kyseisten toimenpiteiden tehokkuuden arvioimisessa;
7. **PERUSTAMAAN** kansallisia ihmisoikeusinstituutioita Pariisin periaatteiden mukaisesti ja tukemaan vahvoja tasa-arvoelimiä, hyväksymään lainsäädäntökehityksen, jonka avulla ne voivat hoitaa tehtävänsä riippumattomasti, ja tarjoamaan niille riittävät resurssit niiden tehtävien tehokasta toteuttamista varten;
8. **EDISTÄMÄÄN** sananvapautta koskevan oikeuden mukaisesti kulttuuria, jolle on ominaista suvaitsevaisuus, osallistavuus ja keskinäinen kunnioitus, niin verkossa kuin sen ulkopuolella, erityisesti edistämällä ymmärtämisen kulttuuria ja vähentämällä yksilöitä ja ryhmiä koskevia stereotyyppisiä ja kielteisiä representaatioita ja salaliittoteorioita, jotka perustuvat siihen, että nämä henkilöt tai ryhmät kuuluvat todellisesti tai oletetusti etnisiin tai uskonnollisiin ryhmiin;
9. **KEHOTTAMAAN** eri tiedotusvälineitä, erityisesti sosiaalista mediaa, ja teknologia- ja viestintäaloja ottamaan käyttöön Euroopan tasolla hyväksytyt menettelysäännöt ja vahvistamaan sitoutumisensa tasa-arvon ja syrjimättömyyden periaatteisiin sekä sananvapautta ja tiedonsaantia koskevaan oikeuteen, ja kehottamaan niitä kehittämään ja hyväksymään ratkaisuja, joilla ne voivat nopeasti havaita, arvioida ja poistaa verkossa esiintyvää laitonta vihapuhetta, joka on luonteeltaan muun muassa rasistista ja antisemitististä;
10. **VAHVISTAMAAN** kansallisten tutkinta- ja oikeusviranomaisten valmiuksia nostaa syytteitä verkossa esiintyvistä laittomista rasistisista ja antisemitistisistä viharikoksista ja vihapuheesta sananvapautta koskevaa oikeutta kunnioittaen, muun muassa ottamalla käyttöön toimenpiteitä kuten kansallisia verkossa toimivia seurantakeskuksia ja alustoja, joilla kansalaiset voivat tehdä ilmoituksen vihamielisestä sisällöstä;
11. **TEHOSTAMAAN TOIMIAAN**, joilla pyritään **VARMISTAMAAN** rasististen ja antisemitististen tekojen kohteena oleviin ryhmiin kuuluvien henkilöiden turvallisuus, sekä turvallisuus uskonnollisten instituutioiden, uskonnollisten paikkojen ja tunnustuksellisten koulujen ympäristössä, myös kulttuuri- ja uskonnollisten tapahtumien aikana;
12. **TUOMITSEMAAN** kaikki syrjinnän muodot, jotka perustuvat todelliseen tai oletettuun etniseen syntyperään tai uskonnolliseen vakaumukseen; varmistamaan asianmukaiset oikeudelliset toimet rasismien ja muukalaisvihan tiettyjen muotojen ja ilmaisujen torjumisesta rikosoikeudellisin keinoin 28. marraskuuta 2008 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2008/913/YOS mukaisesti;

13. **SISÄLLYTTÄMÄÄN** tarpeen mukaan sekä EU:n että kansallisella tasolla lainvalvonta- ja oikeusviranomaisten perus- ja jatkokoulutukseen sisältöä, joka koskee todelliseen tai oletettuun etniseen syntyperään, uskonnolliseen vakaumukseen tai kulttuuritaustaan perustuvan syrjinnän torjuntaa, ja kehittämään hyviä käytäntöjä uhrien tunnistamiseksi ja tukemiseksi, hyödyntäen muun muassa perusoikeusviraston ja Euroopan unionin lainvalvontakoulutusviraston työtä tarpeen vaatiessa;
14. **KANNUSTAMAAN** kaikkien rasististen ja antisemitististen tapauksien uhreja ja todistajia ilmoittamaan kyseisistä tapauksista ja tekemään kantelun, myös digitaalisin keinoin, helpottaen samalla asiaankuuluvaa prosessia ottamalla käyttöön erityisiä tiedotus- ja valistuskampanjoita, ja tarjoamaan tarpeen mukaan apua, mukaan lukien psykologinen, sosiaalinen ja taloudellinen tuki, sekä varmistamaan, että tällaiset ilmoitukset tutkitaan;
15. **TOTEUTTAMAAN** kaikki asianmukaiset toimenpiteet, joilla varmistetaan riittävä korvaus vahingoista, joita jäsenvaltioissa kriminalisoitujen rasististen ja antisemitististen tapausten uhrin kärsivät;
16. **TARJOAMAAN TUKEA**, myös taloudellista tukea, kansalaisyhteiskunnan aloitteille, joilla avustetaan tällaisten tapausten uhreja raportointi- ja korvausprosessissa;

Euroopan unionin neuvosto, joka

17. **SUHTAUTUU MYÖNTEISESTI** komission aloitteisiin ja erityisesti seuraaviin:
- antisemitismin torjunnan koordinaattorin nimittäminen joulukuussa 2015 ja rasismin torjunnan koordinaattorin nimittäminen vuonna 2021;
 - vihapuheen ja viharikosten torjuntaa käsittelevän EU:n korkean tason ryhmän perustaminen;
 - syrjimättömyyttä, yhdenvertaisuutta ja monimuotoisuutta käsittelevän EU:n korkean tason ryhmän perustaminen;
 - alaryhmän perustaminen EU:n rasismintorjunnan toimintasuunnitelman kansallista täytäntöönpanoa varten;
 - työryhmän perustaminen antisemitismin torjumista ja juutalaisen elämäntavan vaalimista koskevan EU:n strategian täytäntöönpanoa varten;
 - Euroopan unionin käytäntönsäätö verkossa esiintyvän laittoman vihapuheen torjumiseksi.

PYYTÄÄ komissiota

18. **PITÄMÄÄN YLLÄ** rasismien ja antisemitismin kaikkien muotojen torjuntaa Euroopan unionin prioriteettina ja tukemaan jäsenvaltioita, jotta voidaan varmistaa sellaisten standardien kehittäminen, jotka tarjoavat kattavan suojan rasismia ja antisemitismia vastaan;
19. **VARMISTAMAAN**, että rasismien torjunnan koordinaattori ja antisemitismin torjunnan ja juutalaisen elämäntavan vaalimisen koordinaattori saavat riittävät henkilöresurssit ja taloudelliset resurssit tehtäviensä täysimääräiseen toteuttamiseen, ja että sidosryhmien kanssa käydään säännöllistä vuoropuhelua;
20. **EHDOTTAMAAN** monivuotisen rahoituskehiksen rajoissa lisää rahoitusmahdollisuuksia, jotta voidaan auttaa kansallisia ihmisoikeusinstituutioita, tasa-arvoelimiä ja muita julkisia elimiä ja instituutioita kehittämään asiantuntijuutta, joka koskee EU:n perusoikeuskirjan soveltamista kansallisella tasolla, perusoikeuskirjan soveltamisen vahvistamista EU:ssa koskevan strategian mukaisesti;
21. **TUKEMAAN**, myös taloudellisesti, paikallisten viranomaisten ja asiaankuuluvien kansalaisjärjestöjen valmiuksien kehittämistä rasismien ja antisemitismin torjunnan alalla, erityisesti kannustamalla niitä kehittämään hankkeita, joilla pyritään parantamaan sosiaalista yhteenkuuluvuutta esimerkiksi sovittelun, konfliktinratkaisun ja uskontojen välisen vuoropuhelun avulla;
22. **TARJOAMAAN** tilannekatsauksia EU:n rasismintorjunnan toimintasuunnitelman sekä antisemitismin torjumista ja juutalaisen elämäntavan vaalimista koskevan strategian täytäntöönpanon edistymisestä, sekä tässä yhteydessä asiaankuuluvista kansallisista aloitteista, julkaisemalla analyyskejä ja tuloksia sisältäviä väliraportteja.